

Aνη εικονική και αναπαραστατική διάσταση του μεγαλύτερου μέρους της καλλιτεχνικής έκφρασης συνιστά, κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο, το διαρκές ενδιαφέρον του καλλιτέχνη να συμμετέχει στην κοινωνική ζωή και να εκφράζει την αγωνία του για την ύπαρξη, η υπέρβαση των «αφηγηματικών» τρόπων έκφρασης με τίποτα δε σημαίνει εσωστρέφεια, αδιαφορία για το συγκεκριμένο χωροχρόνο ή, υποχρεωτικά, εστετισμό. Στην περίπτωση της Λήδας Παπακωνσταντίνου, η διαπίστωση αυτή είναι περιπτή.

Αντιαφηγηματική η καινούρια της δουλειά, που παρουσιάζεται στο κέντρο σύγχρονης τέχνης Ιεράνα Τούντα (Αρματολών και Κλεφτών 48), μέχρι τις 18 Ιανουαρίου, στηρίζεται στην πρόοκληση που ξεκινά από τα υλικά και στην ανάγκη της δημιουργού να ανακαλύψει τις ιδιότητές τους, να κάμψει τις αντιστάσεις τους, να τα διαμορφώσει σε φόρμα αποκτώντας παράλληλα μια μυστική σχέση μαζί τους, μια σχέ-

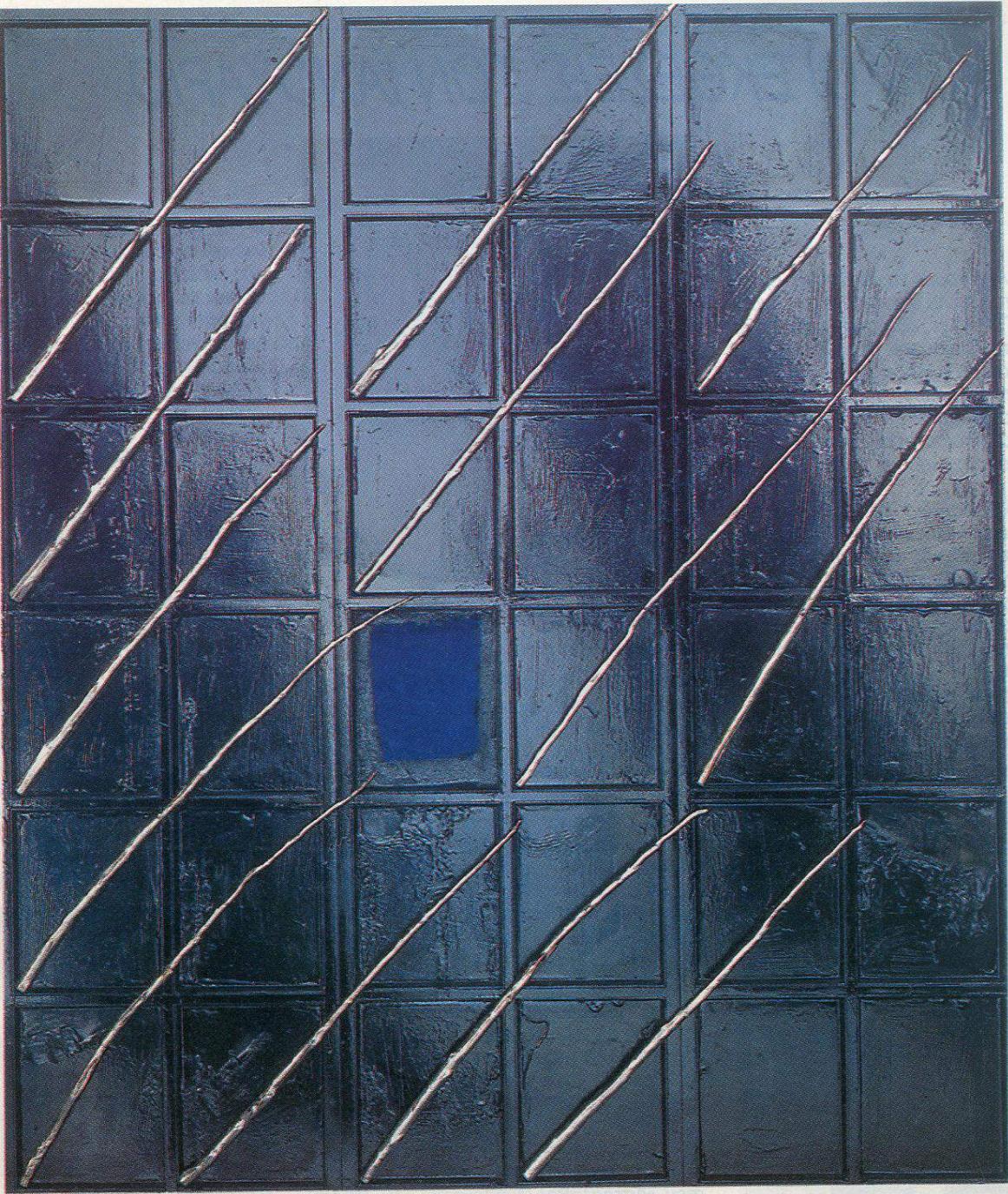
ση που θα οδηγήσει σε ένα ιδιαίτερα πρωτότυπο, σε ένα μοναδικό εικαστικό αποτέλεσμα.

Εν αρχή, λοιπόν, ήταν η ύλη. Κορμοί από ένα καμένο δάσος στις Σπέτσες, κομμάτια από ένα πολύ λεπτό και ανθεκτικό ξύλο, το βένιο, ελάσματα αλουμινίου, ράβδοι μολύβδου ως συνδετικό μέσον, πίσσα...

Κάθε υλικό και καπιτ ξεχωριστό. Τα καμένα δέντρα ανασύρονται από την πεισιθάνατη εκδοχή τους, αποτελούν πρωτογενές υλικό, συμλεύονται, επαναχρησιμοποιούνται δημιουργικά. Το βένιο, που συνήθως σκεπάζει με τις ιδιότητές του τα σπίτια, μεσολαβώντας ανάμεσα στο ταβάνι και στα κεραμίδια, χρησιμοποιείται ως υλικό που, σε δέσμες συνήθως, εξασφαλίζει, με την ανθεκτικότητα της υφής του, τη διάρκεια στο χρόνο – όσο σχετική μπορεί να είναι αυτή. Το αλουμίνιο, με τη στιλπνότητά

Λήδα Παπακωνσταντίνου:
«Τόξο». Χαρακτηριστική
κατασκευή από την
τελευταία της
έκθεση.

Του Ηλία Κανέλην

Λήδα Παπακωνσταντίνου: «Μπλέ παράθυρο». Λαμαρίνα, βένιο, βιομηχανική βαφή.

του, δίνει τη δυνατότητα στη δημιουργία να κατασκευάσει ένα φόντο που θα απέχει από την αναπαρακτική ιδιότητά του – χάρη και στην επιχρωμάτισή του με βιομηχανική βαφή αυτοκινήτων καθερεπιζόμενου ειδώλου. Ο μόλυβδος είναι, ούτως ή αλλώς, ένα ανθεκτικότατο – και συνεκτικότατο – υλικό. Και η πίσσα, εξίσου ανθεκτικό υλικό, μπορεί να αποδώσει το απόλυτο, στιλπνότατο μαύρο χρώμα, που χαρακτηρίζει το σύνολο της εξαιρετικής αυτής δουλειάς.

Οπως τα υλικά είναι ποικίλα και ετερόκλητα, έτσι και οι κατασκευές της Λήδας Παπακωνσταντίνου χαρακτηρίζονται από πολυμορφία. Ξύλινα επιχρωματισμένα γλυπτά, σχεδιασμένα μορφοπλαστικά σαν καρίνες καραβιών που περιστρέφονται γύρω από μια βάση, σχήματα που θυμίζουν τόξα με χορδές και βέλη έτοιμα να εκτιναχθούν, κατάμαυρες επιφάνειες που βίαια τις διακόπτουν τετράπλευρα κάδρα, επιχρωματισμένα, ή που αφήνουν «γυμνή» τη θαμπάδα του αλουμίνιου, μενίρ και ασχημάτιστα

ειδώλια με χαραγμένα πάνω τους αδιευκρίνιστα μυστικά σύμβολα. Και όλα αυτά επενδυμένα με το στιλπνό μαύρο της πίσσας – χρώμα εντελώς αποφορτισμένο, ωστόσο, από την πένθιμη ιδιότητα που του έχει αποδώσει μια κάποια κοινωνική χρήση.

Γιατί το έργο της Παπακωνσταντίνου είναι απολύτως ζωοποιό – και καμά σχέση δεν έχει με την επίκληση των φόβων ή του θανάτου. Το σύνολό του ονομάζεται «Liquid forest» (Υγρό δάσος) και, όπως ομοιολογεί η δημιουργός, ήδη από τον τίτλο θέλει να παραπέμπει σε ένα εργαστήριο ζωής όπως το δάσος – ένα τοπίο όπου τα πάντα κινούνται, όπου τα πάντα συγκλίνουν σε ένα αδιασάλευτο παιχνίδι ζωής και διαρκούς εξέλιξης.

Εδώ η μοντέρνα τέχνη συναντίεται με την αρχέγονη, την πρώτη εκδοχή της καλλιτεχνικής δημιουργίας: εκεί, κίνητρο ήταν η λατρεία, η απόδοση των λελογισμένων τιμών στους ανθρωπομορφικούς θεούς, η χάραξη σε σύμ-

βολα του δέους, της φθαρτότητας του ανθρώπου απέναντι στην αιωνιότητα που οι θεοί εκπροσωπούσαν. Εδώ, η λατρεία μετατοπίζεται: αντικείμενό της μένει ο άνθρωπος, που μπορεί να μεταπλάθει υλικά, να τα μεταστοιχειώνει σε σύμβολα που να εκφράζουν τις δικές του, τις ολόδικες του ανάγκες, να επιζητεί την όσο το δυνατόν μακρότερη διάρκεια των δικών του δημιουργών στο χρόνο – σύμβολο της δικής του κατά βάθος επιθυμίας.

Γ' αυτό η τέχνη της Λήδας Παπακωνσταντίνου δε συγγενεύει με άλλες σύγχρονες μορφές έκφρασης. Γιατί είναι αποτέλεσμα ενδοσκοπικής ενδελεχούς επειξεργασίας και γιατί αναζητά κάτι πολύ σημαντικό: την ερθότητα, τόσο ξενή στο σύγχρονο δυτικό πολιτισμό. Σε μια εποχή που οι θεοί έχουν καταρρεύσει και οι κοινωνίες τραβούν το δικό τους αλλοτριωτικό δρόμο, μιας τέτοιας γκάμας αναζήτησης υποχρεωτικά θα διαβεί από δύσβατα, πλην μοναδικά μονοπάτια.